

บทที่ 5

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้ทำการหาอายุของซากหอยน้ำจืด และดินเผาไฟ บริเวณแหล่งโบราณคดีถ้ำเขาพาน จังหวัดสตูล ทางภาคใต้ของประเทศไทย ด้วยเทคนิคเทอร์โมลูมิเนสเซนซ์ บริเวณแหล่งโบราณคดีดังกล่าวเป็นหนึ่งในพื้นที่ซึ่งพบหลักฐานทางโบราณคดีเป็นจำนวนมาก จากรายงานของสำนักศิลปากรที่ 13 สงขลา กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม ในโครงการวิจัยการตั้งถิ่นฐาน และการดำรงชีวิต และแรกเริ่มประวัติศาสตร์ในเขตจังหวัดสงขลา และสตูลระยะที่ 2 พบว่า มีการดำรงชีวิตของชุมชนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ และได้ทำการหาอายุของตัวอย่างซากหอยน้ำจืด และดินเผาไฟมีอายุเฉลี่ย $3,367 \pm 336$ ปี และ $4,562 \pm 460$ ปี ตามลำดับ การหาอายุด้วยเทคนิคนี้มีองค์ประกอบ 2 ส่วน ซึ่งส่วนแรกศึกษาลักษณะการตอบสนองต่อสัญญาณเทอร์โมลูมิเนสเซนซ์ของผลึกอราโกไนท์-แคลไซต์และควอทซ์ ในซากหอยน้ำจืดและดินเผาไฟ ที่ผ่านการฉายรังสีแกมมาแบบวิธีแบ่งย่อยตัวอย่างหลาย ๆ ชุด ด้วยเครื่องอ่านเทอร์โมลูมิเนสเซนซ์ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ปริมาณรังสีสะสม และส่วนที่สอง วิเคราะห์ปริมาณรังสีต่อปีของซากหอยน้ำจืด และดินเผาไฟจากการรับรังสีในธรรมชาติ ซึ่งนอกจากรังสีคอสมิกยังมีธาตุกัมมันตรังสียูเรเนียม (^{238}U) ทอเรียม (^{232}Th) และโพแทสเซียม (^{40}K) ผลของการวิเคราะห์ปริมาณทั้งสองส่วนจะนำไปหาค่าอายุจากหลักฐานซากหอยน้ำจืด จำนวน 7 ตัวอย่าง และดินเผาไฟ จำนวน 2 ตัวอย่าง ที่ระดับความลึกต่างกัน 5 ระดับ (70 – 80 cm , 80 – 90 cm, 90 – 100 cm, 100 – 110 cm และ 140 – 150 cm)

5.1 ลักษณะการตอบสนองต่อสัญญาณเทอร์โมลูมิเนสเซนซ์

จากการนำผลึกอราโกไนท์-แคลไซต์และควอทซ์ในตัวอย่างซากหอยน้ำจืดและดินเผาไฟไปฉายรังสีแกมมาและอ่านค่าการตอบสนองของสัญญาณเทอร์โมลูมิเนสเซนซ์หรือ TL intensity ด้วยเครื่องอ่านเทอร์โมลูมิเนสเซนซ์พบว่า เมื่อผลึกตัวอย่างค่อย ๆ ถูกเผาจนถึงอุณหภูมิสูงสุดพบว่า TL Intensity จะแปรผันตรงกับปริมาณอิเล็กตรอนอิสระ และพบตำแหน่งอุณหภูมิการตอบสนองของผลึกอราโกไนท์-แคลไซต์ในตัวอย่างซากหอยน้ำจืดที่ 175 °C, 250 °C, 300 °C, 325 °C, 350 °C สอดคล้องกับการตอบสนองในช่วง 200 – 400 °C ของผลึกอราโกไนท์-แคลไซต์ของเปลือกหอยในงานวิจัยของ Ziegelmann *et al.* (1999) และ Ijaz *et al.* (2008) สำหรับผลึกควอทซ์ในตัวอย่างดินเผาไฟพบอุณหภูมิการตอบสนองที่ 175 °C, 250 °C, 325 °C และ 375 °C สอดคล้องกับการตอบสนองของผลึกควอทซ์ในงานวิจัยของ Abdel-Wahab *et al.* (1996) และ Ekdal *et al.* (2012) และสอดคล้องกับอุณหภูมิการตอบสนองของตะกอนดินในงานวิจัยของ Fattahi (2009) และการตอบสนองของ TL intensity ที่ผ่านการฉายรังสีแกมมาดังกล่าวมีความสัมพันธ์เป็นแบบเชิงเส้น

5.2 ปริมาณรังสีสะสม (Accumulated dose)

จากความสัมพันธ์แบบเชิงเส้นของ TL intensity ที่ผ่านการฉายรังสีแกมมา สามารถนำไปวิเคราะห์หาปริมาณรังสีสะสมของตัวอย่างที่สอดคล้องกับอุณหภูมิ 325 °C ได้ดังนี้

5.2.1 ซากหอยน้ำจืดประกอบด้วยตัวอย่าง SH1, SH2, SH3, SH4, SH5, SH6 และ SH7 ได้ค่าปริมาณรังสีสะสมเท่ากับ 12.273 ± 0.688 Gy, 16.242 ± 1.344 Gy, 9.537 ± 1.123 Gy, 8.890 ± 1.038 Gy, 11.175 ± 0.548 Gy, 23.383 ± 1.031 Gy และ 9.898 ± 1.467 Gy ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยปริมาณรังสีสะสมของตัวอย่างทั้งหมด คือ 13.057 ± 1.078 Gy

5.2.2 ดินเผาไฟ ประกอบด้วยตัวอย่าง F1 และ F2 ได้ค่าปริมาณรังสีสะสมเท่ากับ 10.664 ± 1.312 Gy และ 14.56 ± 5.16 Gy ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยปริมาณรังสีสะสมของตัวอย่างทั้งหมด คือ 12.611 ± 1.179 Gy

5.3 ปริมาณรังสีต่อปี (Annual dose)

ปริมาณรังสีต่อปีวิเคราะห์จากการแผ่รังสีตามธรรมชาติของธาตุกัมมันตรังสียูเรเนียม ทอเรียม และโพแทสเซียมด้วยวิธีการอาบนิวตรอน และรังสีคอสมิกจากชั้นบรรยากาศซึ่งใช้โปรแกรมคำนวณได้ผลดังนี้

5.3.1 ซากหอยน้ำจืด ประกอบด้วยตัวอย่าง SH1, SH2, SH3, SH4, SH5, SH6 และ SH7 ได้ค่าปริมาณรังสีต่อปีเท่ากับ 3.911 ± 1.041 mGy/a, 4.974 ± 1.202 mGy/a, 2.849 ± 0.436 mGy/a, 2.668 ± 0.202 mGy/a, 3.166 ± 0.381 mGy/a, 6.772 ± 1.794 mGy/a และ 2.676 ± 0.376 mGy/a ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยปริมาณรังสีสะสมของตัวอย่างทั้งหมด คือ 3.859 ± 0.946 Gy

5.3.2 ดินเผาไฟ ประกอบด้วยตัวอย่าง F1 และ F2 ได้ค่าปริมาณรังสีต่อปีเท่ากับ 2.841 ± 0.00 mGy/a และ 2.820 ± 0.00 mGy/a ตามลำดับ ค่าเฉลี่ยปริมาณรังสีสะสมของตัวอย่างทั้งหมด คือ 2.831 ± 0.000 mGy/a

5.4 อายุของตัวอย่างซากหอยน้ำจืด และดินเผาไฟ

อายุของซากหอยน้ำจืดและดินเผาไฟคำนวณได้จากการนำปริมาณรังสีสะสมของซากหอยน้ำจืดและดินเผาไฟแต่ละตัวอย่างมาหารด้วยปริมาณรังสีต่อปีที่ตัวอย่างได้รับ ซึ่งอายุของซากหอยน้ำจืดและดินเผาไฟมีดังนี้

5.3.1 ซากหอยน้ำจืด ประกอบด้วยตัวอย่าง SH1, SH2, SH3, SH4, SH5, SH6 และ SH7 คำนวณอายุได้เท่ากับ 3,138 ± 854 ปี, 3,265 ± 834 ปี, 3,348 ± 647 ปี, 3,332 ± 464 ปี, 3,530 ± 459 ปี, 3,453 ± 927 ปี, 3,698 ± 755 ปี ตามลำดับ

5.3.2 ดินเผาไฟ ประกอบด้วยตัวอย่าง F1 และ F2 คำนวณอายุได้เท่ากับ $3,754 \pm 462$ ปี และ $5,162 \pm 365$ ปี ตามลำดับ

5.3.3 เมื่อนำค่าเฉลี่ยของปริมาณรังสีสะสมหารด้วยค่าเฉลี่ยปริมาณรังสีต่อปี จะได้ อายุเฉลี่ยของตัวอย่างซากหอยน้ำจืดและดินเผาไฟประมาณ $3,383 \pm 733$ ปี และ $4,455 \pm 447$ ปี

จากผลการวิจัยข้างต้นสรุปได้ว่า ซากหอยน้ำจืดและดินเผาไฟมีอายุเฉลี่ยแตกต่างกัน โดยดินเผาไฟมีอายุเฉลี่ยมากกว่าซากหอยน้ำจืด ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า ดินเผาไฟเกิดการทับถมก่อนซากหอยน้ำจืดประมาณ 1,072 ปี นอกจากนี้แล้วผลการวิจัยดังกล่าวยังมีค่าใกล้เคียงกับข้อมูลในรายงานของสำนักศิลปากรที่ 13 สงขลา กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม และสอดคล้องกับข้อมูลทางโบราณคดี ค่าอายุที่ได้จากการกำหนดอายุด้วยเทคนิคเทอร์โมลูมิเนสเซนซ์มีความน่าเชื่อถือและเหมาะสำหรับการหาอายุทางด้านโบราณคดี

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.1.1 ในขั้นตอนการเตรียมตัวอย่างซากหอยน้ำจืด ควรรอบตัวอย่างก่อนนำไปโดสร้างสีแกมมาที่ระดับต่าง ๆ เพื่อความเสถียรของข้อมูล

5.1.2 ควรทำการทดสอบตัวอย่างที่ระดับโดสจากมากไปน้อย โดยทำการทดสอบตัวอย่างเดียวกันต่อเนื่องจนเสร็จสิ้น เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการจางหายของอิเล็กตรอน

5.1.3 ควรใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการคำนวณอายุและค่าคลาดเคลื่อน เพื่อความสะดวกรวดเร็วและความน่าเชื่อถือของการกำหนดอายุ